

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Alienatio Canonica Rerum Ecclesiae Temporalium

**Wiestner, Jacob
Prielmeyer, Bernhard F.**

Ingolstadii, 1692

Articulus III. De Hæreditatis aut Legati, Ecclesiæ vel Monasterio relictæ,
Repudiatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61444)

ARTICULUS III.

De Hæreditatis aut Legati, Ecclesia vel Monasterio relictæ, Repudiatione.

SUMMARIUM.

1. *Illæ semel aditæ &c. sine Solennitatibus invalidè repudiatur.*
2. *Ante aditionem, idem docentium opinio;*
3. *Quòd Repudiatio sit Alienatio,*
4. *Ecclesiæ jam quæsita rei Immobilis,*
5. *Aut saltem Juris ad eam:*
6. *Cujus Repudiatione deterior sit conditio Ecclesiæ:*
7. *Cui in dubio favendum, sicut Pupillo,*
8. *Legatum sine Præatore invalidè repudiante.*
9. *Sententia DD. Repudiationem Prælato quidem fere illicitam:*
10. *De Jure tamen validam censentium.*
11. *Et 16. Quòd Hæreditas an te aditionem non sit res Ecclesiæ absolurè quæsita:*
12. *Neque ejus Repudiatio Alienatio:*
13. *Aut ullo Jure sit irritata;*
14. *Ac proinde in dubio standum pro valore.*
15. *Pupillo ejus etiam ommissio interdicitur.*
17. *Ecclesiæ Repudiatione lesa restituitur.*
18. *Differentia inter Prælatum, & Tutorem ac Pupillum.*
19. *Valet Repudiatio in favorem succedentis aliunde,*
20. *Quàm ex sola Prælati Renuntiatione.*
21. *Momentanea considerantur, quando producunt effectum Juris.*

Tertio tanquam Alienationis, Donationi propinqua, species Prælatis interdicta videri potest Hæreditatis, aut Immobilis vel Pretiosæ rei, Ecclesiæ vel Monasterio legatæ, Repudia-

pu diatio. Quod an generaliter ita, aut aliter se habeat, expediet, aut saltem dubitandi rationem aperiet distinctio inter duos ejusmodi rerum status vel casus.

Et Hæreditatem quidem jam aditam, & ejusmodi Legatum jam acceptatum, repudiari à Prælato sine justa causa & Canonica Solennitate non posse, non scimus, qui inficietur; cum enim ex una per aditionem Hæreditas, & Legatum per acceptationem evadant res sive bona Ecclesiæ, Monasterij &c. ex altera verò parte, istorum bona sive res Immobiles & mobiles Pretiosæ, Prælatorum liberæ Alienationi non subijciantur, per text. *can. Sine exceptione* 12. q. 2. c. 1. c. *Tria* 8. De ijs qua à Pralat. c. *Nulli* 5. de Reb. Eccl. alien. c. 1. in 6. & *Extravag. Ambitiosa*, eodem Tit. &c. utique repudiari & abdicari sine justa causa & Juris Solennitatibus non valebit Hæreditas vel Legatum post aditionem vel acceptationem, ut ex communi omnium sensu advertit Palao *Tract.* 12. *disp. unica* p. 15. §. 1. n. 9.

An autem illa nondum adita, & hoc nondum acceptatum liberè repudiari à Prælato possint, dubium & controversia est magnis in utramque partem militantium, tam DD. quàm rationum studijs & momentis, diu multùmque agitata; hanc enim potestatem ei cum Geminiano *in c. 1. de Reb. Eccl. alien. n. 19.* negant Quaranta V. *Alienatio Rer. Eccl. n. 23.* Everardus *loco legali* 31. n. 2. Barbosa *de Off. & Potest. Episc. alleg. 95. n. 54.* & Molina *Tract. 2. de l. & l. disp. 468. n. 10.* Azor p. 2. *Instit. lib. 9. cap. 1. quest. 12. in fine.* Filliucius p. 3. *tract. 44. cap. 9. n. 34.* & nonnulli alij.

Moventur primò & præcipuè; quòd ex una Prælatis prohibita sit Alienatio Immobilium & mobilium Pretiosorum, quæ servando servari possunt *can. Sine exceptione, c. Nulli, aliisque text. allegat.* ex altera verò parte Repudiatio Hæreditatis aut Legati, Alienatio sit, per expressum text. *l. Magis puto* 5. §. 8. ff. de Reb. eorum qui sub Tut. ubi Pupillo fundi sibi legati Repudiatio sine autoritate Prætoris negatur: ejusve ratio ab Ulpiano redditur;

redditur; esse enim & hanc Alienationem, cum res sit Pupilli, nemo dubitat: cujus in proposita controversia vis non enervatur, nobis opponendo, id procedere in Pupillo, quod careat Administratione; quia JCTi ratio non fundatur in Administratione, sed eo, quod res sit Pupilli: cum ergo, sicut istius, ita Ecclesiæ sit, quod ipsi est legatum, hoc repudiari, sicut à Pupillo sine auctoritate Prætoris: ita à Prælato sine Solennitatibus non potest. Confirmatur hoc argumentum: & ratio est

Secundò; quia favore Ecclesiæ Legatum in Ecclesiam vel Monasterium transit ipso Jure, etiam absque traditione *l. fin. C. de SS. Eccles.* Imò generaliter quodlibet Legatum in specie relictum à morte testatoris, in dominium Legatarij transit: neque Hæreditatis aditionem oportet expectari *l. Legatum 80. ff. de Legatis. 2. & l. à Titio 64. in fine ff. de Furtis.*

Tertiò, quæ Molinæ & omnium maximè urgens ratio est; quia sine justa causa & Solennitatibus alienari, prohibita sunt non tantum ipsæ res sive Immobilia & mobilia Pretiosa: sed etiam jura ad ejusmodi res, cujusmodi sunt debita omnia ejusmodi rerum, & actiones ad illas, Gloss. *in c. Hoc consultiſſimo 7. Jura de Reb. Eccles. alien. in 6. Panormit. in c. Nulli cit. n. 9 & 10. Barbosa ibid. n. 3.* Cum ergo ad delatam hæreditatem & legatum sibi relictum Ecclesia ex dispositione Testatoris jus & actionem habeat ante acceptationem aditionemve, *l. 1. l. Omne 2. C. Communia de Legatis:* illam & hoc, si rei Immobilis vel Pretiosa sit, sine Solennitatibus Prælatus invalidè repudiabit; cum Repudiatio ista reverà Alienatio sit, si non ipsarum rerum à Testatore relictarum, saltem ipsius juris & actionis illas respicientis: quæ Prælati Repudiatione Ecclesia amittit.

Quartò; quia Prælatus conditionem Ecclesia meliorare potest: *6*
facere verò deteriore non debet, textus est *c. Fraternitatem 2. de Donat.* Imò nec potest, secundum *c. 1. de In integ. restit.* Gratianum post *can. fin. §. Si ergo 16. q. 6.* qui textus, sicut loquuntur, generaliter de rebus Ecclesiæ quibuscunque sunt intelligendi:

gendi: & non ad jam quæsitæ restringendi, juxta Regulam *l. De pretio §. ff. de Publ. in rem, act. & can. Consulisti §. & quod 2. q. 5.* Confirmatur; quia Prælatus Ecclesiæ suæ debet acquirere: idque, cum posset, non faciendo, tenetur instar Tutoris *can. Quicumque*, vindictâ Glosâ *V. Aut neglectum 12. q. 4.* qui per negligentiam suo Pupillo non acquirens ad restitutionem obligatur *l. Quicquid 7. C. Arbitr. Tutela, Gloss. cit. Panormit. in c. Tua cit. n. 9. & Jason in l. Legatum. 7. ff. de Legat. 1. n. 19.*

7 Quinto; quia in dubio favendum est Ecclesiæ, arg. *l. Sunt Personæ 43. ff. de Relig. & sumpt. fun.* cum, ut ibi in fine dicitur, *summa ratio sit, que facit pro Religione*: neque minus quam Pupillo, à quo ad illam translatum argumentum pro valido habent Everardus *l. cit. & Barthol. Perret. in Extravag. Ambitiose cit. V. Quicquam n. 23.* cum ergo à Pupillo sine Prætoris: etiam ab Ecclesia per Prælatum sine Capitulo facta Repudiatio, Alienatio erit, & de Jure non subsistet arg. *l. Magis puto 5. §. 8. cit. Ita & valde probabiliter ista.*

9 Alij contra, etsi ejusmodi Repudiationem, quæ Ecclesiæ vel Monasterio damnosa, aut aliàs magni momenti est, illicitam, per text. Gloss. & DD. *in c. Novit. 4. De ijs que à Pralat. & repudiantem ad refarcitionem damni, vel potius lucri neglecti compensationem obligari, haud ægrè concedant, argumento can. Quicumque 12. q. 4. ibi Si neglectum laboris exhibuit, aut*
 10 *minorationem vel perditionem induxit, restituat, Gloss. ibi, V. Aut neglectum*: actum tamen validum, & repudiantem pœnis *can. Non liceat Papa, can. Apostolicos §. Quisquis 12. quæst. 2. c. Si quis 6. & Extravag. Ambitiose de Reb. Eccles. alien. decretis non obnoxium probabilitate non minori, ut nobis videtur, defendunt cum Panormit. in c. Tuacit. n. 8. Frid. de Senis Consil. 8. Sylvestro V. Alienatio quæst. 19. n. 18. Rebuffo Compend. Alienat. n. 73. in fine, Gomez lib. 2. var. cap. 14. n. 13. Riccio in Praxi decis. 96. & Pirrhing Method. Juris Canon. lib. 3. Tit. 13. n. 41. Quibuscum ex TT. sentiunt Lessius lib. 2. de l. & l. cap. 24. n. 65. Sanchez lib. 6. de*

6. de Matrim. disp. 4. n. 11. & 12. Laiman. lib. 3. tract. 4. cap. 10. n. 7. Bonacina disp. 3. de Contractu Feudi. q. 8. p. 4. n. 38. Palao cit. §. 1. n. 11. & alij calculo frequentiori: itaque Romanam Rotam sæpius censuisse, testis est Donatus tom. 1. Prax. Regul. p. 2. tract. 14. quest. 59. n. 8. quantumvis ipse contrariæ opinioni non obscure adhæreat.

Ratione duplici nituntur. Una est; quòd Hæreditas Ec-
clesiæ delata sed non adita, & Legatum ei relictum quidem,
sed nondum acceptatum, non sint Jus Ecclesiæ quæsitum, sed
primùm quærendum per aditionem vel acceptationem: per quam
Ecclesiæ vel Monasterio incorporata, inter ejus Bona Immo-
bilia computentur, *l. Pretia 63. princip. §. Sed nec heredem ff. ad
Legem Falcid.* Ipsum etiam jus & actio, Hæreditatem aut Lega-
tum respiciens, non sint absoluta, sed conditionata: à nostra
voluntate pendentia ita, ut facta Repudiatione, nunquam fuisse
nostra convincantur *l. 1. §. 6. ff. Si quid. in fraudem Patroni ibi,
Legatum, cum repudiatur, retro nostrum non fuisse palam est.* In
jure autem primùm quærendo Prælati Ecclesiæ vel Monaste-
rio obesse possit, secundùm Gloss. *in can. sin. & §. Si ergo cit. v.
Meliozem ibi, Hoc verum est in acquisitis, secus in acquirendis, &
c. Fraternalitatem 2. v. Non debet de Donat. ibi, in faciendo, sed
omittendo tamen potest.* Altera; quòd Prælati Interdicta sit
Alienatio: Repudiatio autem propriè non sit Alienatio, sed
solummodo non-acquisitio *l. Alienationis 28. v. Qui occasio-
ne ff. de v. s. & l. Si Sponsus 5. §. 13. ff. de Donat. inter vir.
& uxor.* Ubi à marito facta Repudiatio hæreditatis, ut uxori
obveniat, Alienatio aut inter conjuges prohibita donatio non
censetur: & si Alienatio censeretur, in fraudem creditoris alie-
nare dicendus esset debitor, si Legatum sibi relictum repudiaret,
contra text. *l. Quod autem 6. §. 2. ff. Quæ in fraudem credit.*

Confirmantur ista primò; quia penes Episcopum & alios, 13
tam Regulares quàm Seculares Prælatos generaliter est tota Ad-
ministratio Ecclesiarum & Monasteriorum, rerumque ad ea per-
tinentium

inentium, juxta dicta p. 1. art. 2. à n. 2. ita, ut quæcunque circa has dispositio ipsis permiffa aut valida fit, nifi Jure prohibita aut irritata reperiatur, arg. c. *Cum apud* 23. junctâ Gloff. V. *Prohibitorium*, de *Sponsal.* & l. *Mutus* 43. §. 1. junctâ Gloffâ V. *Edictum ff. de Procurat.* Cùm ergo Hæreditatis aut Legati repudiationem ipsis interdictam, aut faltem pœnis obnoxiam, vel irritam esse, Jure expressum non sit: permiffa aut faltem à pœnis *text. p. 1. art. 9. à n. 2.* relatis immunis, & valida erit.

14 Confirmatur secundo; quia actus & dispositiones quæcunque in dubio validæ cenferi debent, *ll. Quoties* 80. *ff. de V. O. & 12. ff. de Reb. dub.* ideóque omnis interpretatio admittitur ad eas sustinendas, *Tuschi Practic. V. Actus, Conclus. 36. n. 1. & 14.* & quæ pro illius valore militat, ceteris fortior præsumptio cenferetur, per ea, quæ arg. *ll. Quoties cit.* in suis *Tract. de Præsumpt.* tradunt *Alciatus Reg. 3. præf. 35.* & *Menoch. lib. 3. præf. 29. n. 45.* Cùm ergo propositæ Renuntiationis sive Repudiationis valor & nullitas maximè dubia fit, pro valida haberi debet.

15 Argumenta in contrarium allata, etsi non parum urgeant: negantium tamen Opinionem præferendam non persuadent. Prima & Quarta; quia Pupillo non tantùm Alienatio propriè accepta, quæ in alicujus rei vel Juris jam quæsitæ abdicatione: sed etiam impropriè dicta, quæ in primùm quærendi omissione consistit, sine Authoritate Prætoris est interdicta, *Gomez cap. cit. n. 14.* & *Sanchez n. 12. cit.* In Prælati autem aliud obtinere suadent Jura, ipsis tribuentia amplissimam Administrationem: cum Gloffa tradunt DD. nomine & numero potiores: & firmant supremi Ecclesiæ Tribunalis decisiones. Confirmatur; quia Emphyteutæ Ecclesiastico per biennium canonem non solventi, solus Prælatus, illum postea oblatum acceptando, caducitatem remittere: itaque Ecclesiæ non acquirere potest, ex doctrina *Panormit. in c. fin. de Locato n. 15.* *Zabarella ibid.* & *Jatonis in l. Legatum cit. n. 22.*

Secun-

Secunda & tertia ratio; quia Legatum, ejusque acceptan- 16
 di & Hereditatis adeundæ Jus non est absolutum, sed pen-
 dens à tacita conditione, *si placuerit*: ac proinde revocabi-
 bile: & tale, quod inter Heredis aut Legatarij bona nequeat
 censerit *l. Pretia, v. Sed nec cit.* cum Legatum, sicut retrò nostrum
 est, si non repudietur: ita si repudietur, retrò nostrum non sit
l. 1. §. 6. cit. & per Repudiationem Ecclesiæ quæsitæ Res & Jus
 amissum, & de ipsius Patrimonio aliquid alienatum non censea-
 tur, arg. *l. Si Sponsus 5. §. 13. cit. l. Quod autem, §. 6. cit.*

Neque quinta & ultima; partim, quia Ecclesiæ patet recursus 17
 ad beneficium restitutionis in integrum; ac proinde indemnitas
 servari potest, quantumvis Prælati Repudiatio de Jure subsistat:
 partim verò; quia Prælati Administrationem, quâ Pupillus
 caret, & multò ampliorem, quàm Tutor, habet, juxta dicta 18
art. 2. n. 8. Cum ergo firmissima sit præsumptio, quæ militat
 pro valore actûs, standum erit pro valore Repudiationis: quo,
 ipsâ illæsâ, Prælati existimatio conservatur. Sed hinc

Aliud, nec leve dubium nascitur, de valore Repudiationis 19
 à Prælato factæ in favorem alterius. Et quidem, si iste Ec-
 clesiæ vel Monasterio substitutus, vel etiam ab intestato hæres
 esset futurus: ejus intuitu & favore factam subsistere arg. *l. Si
 Sponsus, §. 13. cit.* haud ægrè concedent fere quotquot stant pro
 valore simplicis Renuntiationis.

Eandem autem in favorem alicujus, aliàs non successuri, 20
 factam subsistere, contra Phanuc. de Phanucijs *De lucro Doris*,
 Gloss. 8. n. 18. & Socinum Seniores *Consil. 53. n. 27.* cum Bar-
 tholo in *l. Qui autem 6. cit. princip.* & Ripa in *l. Si unquam C.
 De revocand. Donat. quest. 11. n. 21.* & alijs JCTis meritò negat
 Sanchez *cit. disp. 4. n. 17.* & Rotæ decis. firmat. Thom. Delbene
de Immunit. & Jurisdic. Eccles. cap. 17. dub. 6. & 26. Ratio est;
 quia hujusmodi Repudiatio, Juris Ecclesiæ vel Monasterio jam
 quæsitæ donatio & alienatio est; cum ita repudians priùs naturâ
 Hereditatem adierit aut Legatum acceptarit, ut colligitur ex

l. Si avia 6. C. de Jure deliberandi, & l. si Sponsus cit. quarum ll. prior, qui de Hæreditate sibi relicta testatur, eo ipso adire videtur: posteriori autem §. 13. cit. ex mente Juliani JCTi Repudiatio Hæreditatis aut Legati à marito, ut uxori obveniret, facta donatio inter conjuges & propriè dicta Alienatio non cenferetur, & mulieri prodest, si vel substituta sit, vel etiam ab intestato heres futura. Quibus verbis JCTus non obscure insinuat, donationem Jure prohibitam, & propriè dictam alienationem fore, si uxor præcisè ex Renuntiatione mariti in suum favorem factâ, & non ex substitutione vel ab intestato acquireret jus ad Hæreditatem vel Legatum.

21 Neque obstat; quòd etiam in alterius favorem facta ejusmodi Repudiatio principaliter non tendat ad acquirendum, sed ad renuntiandum: & propterea illa momentanea aditio & acquisitio non sit attendenda arg. *l. & §. fin. C. de Bonis qua liberis;* quia etiam momentanea, quando aliquem Juris effectum producent, in consideratione esse, patet ex *l. Uxor 2. C. de Posthum. hered. instit. & tradit Petr. Barbosa in l. Datalem 62. ff. Solutæ matrim. n. 13.*

ARTICULUS IV.

De Rerum Ecclesiasticarum Venditione

SUMMARIUM.

1. <i>Ista sine Solemnitate interdicta est,</i>	5. <i>Illà liberè vendunt eorum incapaces:</i>
2. <i>Permissa Emptione.</i>	6. <i>Non etiam quacunque Pretiosa.</i>
3. <i>Vendi sic nequeunt Immobilia merè temporalia.</i>	7. <i>Calices sacri &c. quà tales, simpliciter:</i>
4. <i>Expositio c. Cum dilecti 3. de Empt.</i>	

8. *Qui*